

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.
Szerkesztői szállás:
belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 basábas garmond sorát 1-szor 7 kr, 2-szor 6 kr, 3-szor 5 kr, s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), J. Haasenstein és Voglnerl (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartási emelkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csatolnunk.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, a. m.
készen, csütörtökre és szombaton reggel.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félre 6 frt, évfegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

október—decemberi folyamára.

Egy évre	12 forint o. ért.
Félre	6 „ „ „
Évfegyedre	3 „ „ „
Egy hóra	1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Eredeti távsürgöny.

Feladatott Pesten nov. 24-én este 6 óra 20 p.
Erkezett Kolozsvárra nov. 24-én este 10 óra 45 p.

A képviselőházban díszruhában jelentek meg a horvát követek; lelkesedéssel fogadtattak. Zsakánovics horvát nyelven üdvözlé a törvényhozást; az elnök feleletére Zsuvics válaszlát magyarul, kijelentvén többi között, hogy Horvátország képviselői mindig ott lesznek, hol a magyar szent korona egységének védelme követelendi. E remek beszédet végtelen dicsőítés kísérte.

Maczellári román és szerb társai nevében határozati javaslatot nyújtott be, melyben azt kéri, hogy miután Erdély saját kormányával és törvényhozással bir, az unio-törvényjavaslat ne tárgyalassék; előbb hallgattassék meg az erdélyi országgyűlés; kinyomtatása elrendeltetett.

Deák-párt képviselői a mandátum elnöki kiterjesztéséről szóló törvényjavaslat elnapolása mellett nyilatkoztak az előtanácskozásban; a kormány belenyugodott. *)

Az unio-törvény.

(S.) Pesti levelezőnk volt az első, ki a „Magyarország és Erdély egyesítésének részletes szabályozásáról” szóló törvényjavaslatot a lapok olvasóival megismertette.

Azóta e törvényjavaslat elő is terjesztett, hírlapilag egész terjedelmében közöltetett, sőt a bizottmányokon is átment, s hihetőleg legközelebb már országgyűlésileg is tárgyalatni fog.

A lapok közül kevesen szóltak hozzá, s e kevés is kevésbé kielégítő tárgyismerettel, a mi egyébiránt nem csoda, miután igen kevés nem erdélyi ember ismeri a mi viszonyainkat.

A tárgyalás alatti törvényjavaslat cél-szerűsége mellett szól azonban azon körülmény, hogy azt épen a balközép közlönye, a „Hazánk,” méltányolja, s ez idő szerint elfogadhatónak találja, csak az az egy ellenetése levén ellene, hogy miért nem szabályoztattak egyszersmind az erdélyi részek magánjogi viszonyai is, s miért hagyatik a haza ezen része örökösödési, büntető-jogi, váltó- és csódtörvényi tekintetben továbbra is a gyűlölt osztrák törvények igrája alatt.

Ezt mi is fájjaljuk, mert senki sem ismeri jobban azon irtháborút, melyet az abszolút uralom az osztrák törvények segélyével, különösen az erdélyi magyar értelmiség és birtokosság, általában az összes itteni magánjogi érdekek ellen folytatott.

De nem sajnálhatjuk és méltányolhatjuk kevésbé azon körülményeket, azon tagadhatlan phisikai lehetlenséget is, mely nem engedte, hogy egy ügy, mely részletes, következőleg terjedelmes külön törvényjavaslat tárgyat képezi, helyet foglalhasson egy oly általános törvényjavaslatban, melynek egyedüli célja és feladata a honegységből folyó általános elveket állapítani meg, ezeket szabályozni, ezekre nézve hozni létre a még hiányzó, óhajta várt egyöntetűséget.

Aggodalmunk sem terjedhet tehát e részben oly messze, mint a „Hazánk”-nak, mi

*) Helybeli előfizetőinknek tegnap már szétküldöttük. Szerk.

után ezen, mindenestre főfontosságú tárgyat azok közé tartozónak tartjuk, melyekről azt rendeli a kérdéses törvényjavaslat 16. §-lye, hogy törvényhozási utján (külön t.-cikkek által) intéztessenek el.

Sőt azon kilátás sincs elzárva, hogy az e részbeni méltó sérelmek, még mielőtt az egyetemes magyar codificatio létesülhetne, közigazgatási, rendelvényi úton orvosoltassanak, a minthogy a nevezett §. által a miniszteriumnak a törvénykezési teendőkre nézve adott felhatalmazás, a törvényhozási e téren leendő végleges intézkedéseiig továbbra is fenntartatik.

Azt hiszszük, hogy ebben velünk együtt a „Hazánk” is megnyugodhat, miután ugy sincs más ellenvetése a nevezett törvényjavaslat ellen, a mit annak tulajdonitunk, hogy mostani szerkesztője csak az imént távozván Erdélyből, ismeri az itteni helyzetet és körülményeket.

Nem így két tekintélyes pesti német lap, a két „Lloyd.” Ezek általában nincsenek megelégedve az unio-törvényjavaslat, a mi egyfelől feltűnik, mert e lapokat különben saját sorainkban látjuk küzdeni, másfelől azonban természetesen látszik, mivel e két lap a fennforgó kérdést inkább az elmélet, mint a gyakorlati kivihetőség, általában nem az itteni tényleges viszonyok színvonaláról tekint.

De ha a „P. Lloyd” maga elismeri, hogy az erdélyi választó törvényt nem lehet csak egy sebtében, egymagára átalakítani, elismeri, hogy azt a királyhágtólúli szintén hiányos választó-törvényvel együtt kell tárgyalás alá venni, s egy egyetemes, egyöntetű magyar választó-törvény alkotása szükséges, miért teszi ki hibául az unio-törvényjavaslatnak, hogy nem intézi el egyuttal a meglevő területi törvények, a királyföldi törvényhatóságok rendezése, Erdélynek a magyar felsőházban képviseltetése ugyanezen törvényjavaslatban végleg szabályoztassék, holott ezt, mint már említők, egyfelől a jelen törvényjavaslat általános volta zárja ki, másfelől az teszi lehetlenné, hogy mindaddig, míg pl. a felsőház általában más alapon nem szerveztetik, az erdélyi rész ottani képvisellete sem rendeztethetik más, mint a jelen fennálló alapon.

Hasonlag áll a dolog az „Ung. Lloyd” azon ellenvetéseivel is, mikép igen sok ideiglenes intézkedést lát az annyiszor emlegetett törvényjavaslatban. Ő is azt követeli, hogy mindezen területi, közigazgatási sat. ügyek, a választó-törvények, a királyföldi törvényhatóságok rendezése, Erdélynek a magyar felsőházban képviseltetése ugyanezen törvényjavaslatban végleg szabályoztassék, holott ezt, mint már említők, egyfelől a jelen törvényjavaslat általános volta zárja ki, másfelől az teszi lehetlenné, hogy mindaddig, míg pl. a felsőház általában más alapon nem szerveztetik, az erdélyi rész ottani képvisellete sem rendeztethetik más, mint a jelen fennálló alapon.

E felett épen az unio természetéből, a honegység elvéből foly, hogy ama kérdések, minők a törvényhatóságok területe, autonóm hatásköre, a választó-törvény sat. sat. mindkét országrészre, azaz: az egész egyetemes magyar hazára nézve együttes és egyszerre rendeztessenek és szabályoztassanak.

Elégé fájdalmas bizonyára, hogy 20 évnek kellett lefolyni, míg az „unio” 1848-ban kimondott nagy elve gyakorlati érvényre juthatott. Szintoly sajnálatos az is, hogy a magyar országgyűlés az évek hosszu során felgyűlt teendőik tömördek halmazára által gátolva, még csak most ért rá az „unio” részletes életbeléptetésére, s hogy a hátra levő rövid idő alatt, most is csak az általános elveket szabályozhatja egy általános törvényjavaslatban. Azoknak a nevezett lapok által követelt részleteknek teljes és végleges megoldásához magában egy országgyűlés szükségeltetnének.

De, mi legalább, örvendünk, hogy ezt is teheti, hogy nem élünk az 1849—65-iki időkben, hogy az akkori állapotok végkép elmúltak.

Ezen általános elvek megállapítására elkerülhetlen szükség volt. Nem tartunk azokkal, kik folytatás a minden, vagy semmi politikájának hódolnak.

Azok, kik egyelőre nem érik be a jelen törvényjavaslattal, azok azt akarják, hogy épen semmi se történjék, hogy a legszüksé-

ségesebbek is bizonytalan időre elhalasztassanak; már pedig mi azt nem akarjuk, nem akarhatjuk.

Pest, november 23. 1868.

(y z n.) A delegatiók mindkét részről lehet mondani éjjel nappal dolgoznak, de halad is a munka.

A külügyi budgetre nézve kiküldött magyar albizottság legelőször oldotta meg teendőjét, és a holnap délutáni 2 órakor tartandó nyilvános ülésben már beadja jelentését, a mely kinyomatik, a tagok között szétosztatik, s valószínűleg már csütörtökön, vagy legközelebb szombaton tárgyalás alá kerül.

Tegnapelőtt délutáni fél 2 órátkor körülbelül 5-ig, 6 Felsőházi elnöksége alatt minisztertanács volt a budai királyi palotában, melyre nemcsak a közsök, hanem a Lajthán tuli miniszterium itt időző tagjai is meghívtak.

A tanácskozás tárgyát a közös hadi budget képezte, és különösen azon kérdés: mennyiben volna a közös hadügyminiszter hajlandó, az általa előterjesztett budgetben, némi törlésekre belegyezni? azonban b. Kuhn altábornagy — hirszerint — nemcsak tiltakozott minden jelentékeny törlés ellen, hanem bebizonyítani is igyekezett, mikép budgetjét a legtakarékosabban állapította meg és nem tágitat attól, hacsak azon kényszernek nem akarják kitenni, hogy néhány hónap lefolyása után póthitelt kérjen.

Egyébiránt ez már bevett szokás az alkudozásoknál, ő exelja bizonyosan attól tart, hogy ha előre hajlandónak mutatkoznék a törlések elfogadására, azok talán nagyon is sokra mehetnének, s ezért mint katona derekasan sarkán áll, az elhatározó pillanatban mindamellett engedni fog annyit, a mennyit lehet, többet pedig nem kívánnak tőle, és így e részben nincs okunk valami nagy

A Deák-párt elhújbán tegnap élénk eszmecserét folyt pro et contra.

B. Wenckheim Béla belügyminiszter ugyanis értesítette a tanácskozmányt, hogy a kormány legközelebb törvényjavaslatot terjesztend az országgyűlés elé, a mely az 1848-diki illető törvény-cikket megváltoztatja, és a képviselők mandátumának tartamát három évről ötre terjeszti ki.

A miniszterium ezen tervét annak idején jeleztem.

A törvényjavaslatot a jelen voltak meglehetősen tetszésnyilvánításai kíséretében többen megtámadták, indokul hozván fel, hogy azzal a kormány el késett, s hogy a parlament utolsó napjaiban nem tanácsos új változtatást vinni véghez az 1848-diki törvényeken, mert szemére lobbantatnák a Deák-pártnak, mikép a viszonyok nyomása alatt nem részesíthette anyagi előnyökben a népet, míg szabadságát a miniszterium iránti deferentiából nem tartózkodott korlátozni stb.

Gorove István kereskedelmi miniszter ezen érvek ellenében megjegyzé, miszerint a Deák-párt és az oppositio esélyei mindig ugyanazok maradnak, hogy a választási jog nem csorbitatik, és minden párt csak időt nyerne az új törvényjavaslat által, programjának consistentiát szerezni, végre, hogy sok választó gyűlékony természeténél fogva attól lehet tartani, miszerint a választások ismétlése minden három év után, elidegeníthetné azoktól az intelligentiát stb.

Azonban ezen ellenérveket, ugy látszik, nem osztotta a többség, és a konferentia folytatása, miután még sokan kívántak a tárgyhöz szólni, ma esti 8 órára halasztatott.

A baloldal testületileg még nem tanácskozott e tárgykör, de vezérei — miként sutogtatók — nem idegenkednek egészen a törvényjavaslatot elfogadni, éppen azon indokból, melyet a jobboldal konferentiáján kereskedelmi miniszter úr előhozott, azt gondolják tudniillik, hogy öt év alatt előbb érvényesíthetik programjukat — hacsak egy kissé is kedvez nekik a szerencse — mintha a mandátumok tartama csupán három évre lesz szabva.

Mennyiben igazoltnék e szép remény, azt persze csak a következmény fogná megmutathatni.

A mint e pillanatban állnak a dolgok, ugy látszik nem sok kilátás van arra, hogy az érintett törvényjavaslat a Deák-párt által elfogadtassék, mely esetben természetesen az országgyűlés elé sem kerülend.

Azonban csak e pillanatról szölk; hová fejlődik majd a kérdés a ma este tartandó — s

főlebb jelzett — konferentián? azt akkor fogjuk megtudni, midőn e sorok már a postán lesznek.

A mester — ha meggyőződése szükségosnek tartja e változtatást — egy kalap alá fogja varázsszavával terelhetni az eltérő nézeteket.

Színházi reformok.

II.

Cziktem első részéből volt alkalma az olvasónak e sorok íróját köllőleg megismerni.

Prózaí ember vagyok. Ki terveimet, számadásaimat, reformplanumaimat a képzelgés rózsafelbő helyett rideg számokra s a tényleges viszonyokra szeretem alapítani. A rohamos reformeknek tán nem kedves, de mindenestre csalhatlan eme módszerem fonálán tán sikerült végezmem azon reformokkal, mik nálunk jelenleg csak is az ábránd s nem a komoly discussio tárgyai.

Ilyenek a színházunk ideiglenes jellemének szempontjait számadásaikból kifeledek. S nem különbek a jelen kiadásokon is tültérjött igénybe vevők: szintársulatunk személyzetének növelésére irányulók.

Mily reformok tehát a létesíthetők és létesítendők?

Mindenek előtt a conservatívek.

S e paradoxon nem non sens: iparkodjunk első sorban megtartani színházunkat azt, a mije van: társulatunk hason személyzetét, repertoírunk a dalszínítmvet, drámát, operettet.

Mert ha nem reformálunk, ezek mennek veszendőbe, mert ha nem újítunk mi, a közönség színházunk pártfogásán, a mint első havi költségvetéséből is kiténik, továbbra nem bírja el a jelen előadásokhoz mért költségeket sem.

Az első reformlépésre tehát maga a közönség van hivatva. A közönség, melynek műveltségén alapuló szellemi szükségérzete, műpártolása Kolozsvárnak színházat adott, s lankad most, műművészeti igények színvonalára emelésén kellendne munkáltni. Rajta, vállelve, hogy a meglevő veszendőbe ne menjen, s rajta, gyorsan, mert minmagunk a közönséget indítottuk a lejtőn lefelé.

Pártfogoljunk jobban színtűgyűntket, tartsunk honfi költelműnknek, hogy Erdélyben, nemzetiségünk e próbakövé, színházunkat nemzeti volta s a magyar culturához méltó színvonalról lesüljedni ne engedjük.

Pedig sülyednie kell, ha működésében továbbra is dermeszti az addigi részvétlenség. S mig e részben az újítási kötelelem a miénk, a színház vezetőinek dolga a színpártoló közönség kiadásain arányosítani. Ki mai napság a kolozsvári színházunk első rendű zártzéklátogatója, sokkal nagyobb költséggel járul az előadások kiállításához, mint a kényelem és dísz tekintetében első rendű helyek: a páholyok látogatói. Egy közép, vagy felső-páholy, melyben négyen, sőt ötön is kényelmesben helyezkedhetnek el, mint a zártzék látogató saját helyén, ára 3 frt 15 kr, illetőleg 2 frt 60 kr, mig egy zártzék látogató egyes székétől 70 krt fizet.

Tekintettel levén ez aránytalanságon kívül az illető helyek bérliének vagyoni állapotára, mi kétségünk sincs benne, hogy mi egyrészt páholyaink árának fölemelése a színházunk jelenleg siralmas állapotán sokat lendítne, a látogató közönségnek sem okozna nehézséget.

Ugyanis a körszékekre nézve, miknek ára színházunknál a páholyokéhoz hasonlóan aránytalanul csekély. A pesti nemzeti színház közép-páholyának ára 8 frt, a budai népszínházé 6 frt, a kolozsvárié 3 frt. S így, mig a körszékek Pesten 3 frt az ára, minálunk csak 1 frt.

E helyek árának fölemelése, mig a legközelebbi eszköz színházi budgetünk mérlegében mutatkozó passzívák rendkívüli mérvének leszállítására, kötelessége a színház ügyei vezetőinek ömaguk s nemzeti intézetük iránt.

Mig a fennemlített reformokat színházunk jelen társulati személyzetének fenntartására okvetlen szükségessé tartom, nem állítom, hogy a most fennálló társulat erejével színi repertoírunkat és előadásaink műtőkélvét illetőleg lehetlennék tartok észszerű újításokat.

Mindenek előtt honi színműíródmunkat a maga gyengesége mellett is árván látom színpadunkon képviselve. Gyengébb külföldi színműt játszik a deszkákon s szorítja háttérbe a jobb honit. Pedig ez jobb is, tehát színtrehozatla a műkiválmaknak megfelelőbb; honi is, s így intézetünk nemzeti bélyegét visszatűkröző s rokonabb is közönségünkkel, azt jobban vonza, s így jövedelme-

zőbb. Ez utóbbit leginkább az egyes előadások pénztári kimutatásai bizonyítják, s különösen a magyar népszámláló névze, mely, dacára hálátos voltának, mostohája a kolozsvári Thaliának.

A szerepkiosztásokra nézve is lennének megjegyzéseink, de elhalasztjuk ezuttal, hagyjuk más korra, s megeendjük alkalmilag.

Hisz eddig is eleget mondtunk, s félő, hogy tán sokat. Soha sem jó egyszerre halmazával állani elé a terveknek, újításoknak, mivel egymást szorítják le a valóságnak úgy is szűk ösvényéről. Olvasóimtól Kölcseyvel válok meg: „Áldozatok a muzsáknak!”

Curatius.

Magyar országgyűlés.

Az országgyűlés közlekedő a népiszkolai törvényjavaslatot tárgyalta, s a szerkesztés a központi bizottság módosításai szerint elfogadta.

A tanítói fizetés fölötti vitából tájékozásul kiemeltünk egy a szélső balról jött felszólalást, s adjuk a közoktatási miniszter arra tett megjegyzését:

Schwarcz Gyula azt hiszi, hogy bármily különféle nézetek uralkodjanak a népnevelés tárgyában, abban mind egyetértenek, hogy a tanítók szomorú anyagi helyzetén segíteni, fizetésüket fel-emelni kell. A tanító képezdék tanárai számára e szakaszban megállapított fizetésekben nem tud megnyugodni; elismeri, hogy tetemes javítás az eddigiekhez képest, de nem elég, hogy megéljenek belőle. Egy nemzet irodalma sem szolt oly melegen a tanítgy mellett, mint a magyar; azt hiszi, itt az ideje, hogy cselekedjünk is. A tanítók a megállapított fizetés mellett nem élhetnek hivatásuknak; e fizetés kisebb mint a megyei tisztviselőké, kiknek pedig vagyonuk is van; (nevetés; hátha nincs!) Hivatkozik a bécsi paedagogiumra, melynek igazgatója 3000 frtot kap. Takarékosági szempontból sem lehet megtagadni, mert az ide szűkös összeget máshol lehet meggazdálkodni. Indítványozza tehát, hogy az igazgató fizetése 2,200, a tanítóké 2000 frt legyen.

B. Eötvös József közoktatási miniszter néhez szívevel hozta a javaslat ezen czikkeit, s tudja, hogy e ház is nem örömmel fogadja el, de kénytelen a körülményekhez alkalmazkodni. Legfontosb hivatás a népoktatás, s legrosszabbul van anyagiilag jutalmazva, nemcsak nálunk, de mindenhol Európában; Francia-, Porosz-, Németország hasonló helyzetben vannak. Meg van győződve, hogy ez így nem marad, a nemzet idővel meg fogja hálálni a néptanítók fáradozásait; de a jelen pillanatban nagyobb fizetéseket felállítani önmítás lenne, mert kivihetetlen. A mi különben a tanítóképezdék tanárait illeti, nem tudja, mi az indítványozó nézete; szóló semmi esetre sem akarja azokat nagy városokban felállítani, hanem vidéken, mert a néptanítók hivatása úgy is nem városokban, de főként falukon, kisebb községekben van. Kéri a szerkezet megtartását.

A községi iskolák mikénti felállításáról folyt véleményeserebből közöljük a következőket:

Schwarcz Gyula felszólal, miután e szakasz megszabja, hogy a község köteles iskolát állítani, de nem azt, hogy mennyi idő alatt. Ez által a törvény kijátszik; meglehet, csak azok fogják felfogni előadását, kik ez ügygyel foglalkoztak (nevetés, zaj); ő azt kívánja, hogy a községek kényszeríttessenek iskoláztatásra, s büntetés szabassák az elmulasztásra, például vonassanak el a politikai jogok (nagy zaj, nevetés). Franciaországban is kimondták, hogy köteles a község iskolát állítani, de mivel kényszer-eszközzel nem gondoskodtak, eredménytelen maradt, sőt nálunk is ki volt mondva ezeltől és mégis 5000 község van iskola nélkül; nem akarja, hogy e törvény egy alaki hiba miatt végrehajthatatlan maradjon. Ha ő hamarabb választatott volna meg képviselőnek, bizonyonyal ellentörvényjavaslatlalt lépett volna fel (nevetés, zaj), de miután ezt nem tehette, a miniszteri javaslatot, bármily hibás is az (ellenmondás, zaj) elfogadja tárgyalási alapul s most azon módosítványt adja be: utasítsassék a miniszter, hogy a jövő törvényhozás elé javaslatot terjesszen, mennyi idő alatt, s mily kényszerítő szabályok folytán kötelesek a községek iskolákat állítani. (Ellenmondás, zaj.)

B. Eötvös József közoktatási miniszter nem fogadhatja el az indítványt, mert oly dolgot tartalmaz, mi már megvan a törvényben, miután ez rendelkezik azon esetről, ha a község nem képes iskolát állítani; szóló jobb véleményben van a községekről, belátják ezek saját előnyüket s nem helyes már előre kételyt fejezni ki kényszeresabályok által. (Helyeslés.) A hol a község nem képes teljesíteni feladatát, gondoskodott a törvény, hogy a miniszter állítson iskolát s bárki legyen a miniszteri széken, fogja tudni feladatát. (Helyeslés.)

Madarász József ellenben pártolja elvbarátja Schwarcz indítványát s b. Eötvös ellen következetlenségkép említi fel, ha a szülők, gyámok kötelezettek a gyermekek oktatására, a községek pedig nem az iskolaállításra. (Zaj, nevetés.)

Nagy Péter azt hiszi, az indítvány éppen arra mutatna utat, hogy az iskolát állítani nem akaró község a kitűzött határidőig ne is állítsa. Arra, hogy eddig is ki volt mondva a kötelezett-

ség, megjegyzi, hogy igen, de nem volt megjelölve az alap, mint most. Madarásznak pedig a következetlenség iránt azt feleli, hogy az ám az igazi következetlenség, midőn valaki mindig a népre appellál és nem tesz fel aztán benne annyi józan eszet, hogy felfogja az iskolák hasznát. (Nagy éljenzés, nevetés, zaj.)

Delegatiók.

A magyar delegáció külügyi bizottsága folyó hó 20-diki ülésében a külügyminiszterium költségvetési előirányzatát, az abban foglaltak szerint, kevés módosítással elfogadta.

A titkos költségek b. Beust ajánlatára a tavalyiak szerint szavaztattak meg.

A római nagykövet fizetése még 5000 frttal leszállított.

Azon kívánságra, hogy a bukaresti consulatnál magyarok is alkalmaztassanak, b. Beust kijelenté eleget tenni nemcsak Bukarestben, hanem a többi államokban is.

Az egész költségvetés a múlt évre megállapított összegnél mintegy 86,000 frttal kevesebb.

Törvényszéki csarnok.

A Niegreis Miksa ellen még 1863-ban csaláért indított bünvizsgálat felett e hó 23-án megkezdett végvártárgyalás 24-én délnél 1/2 órakor lön befejezve. Ezen bonyolodott perben már két első bírósági ítélet kelt, melyeknek mindenké megsemmisített a felsőbb forum által s ugyanannyiszor redeltettek kiegészítések.

A végvártárgyalási terem mindkét napon zsúfolva volt, s a nagyszámú hallgatóság feszült figyelemmel kísérte a tárgyalás menetét.

Városi főügyész Bodor László, elnök Makoldi Sámuel főhívisára előadta vádját, mely kivonatilag következőleg hangzik:

V á d í r a t.

Niegreis Miksa, Bogdányi születésű ev. ref. vallású 48 éves, nőlen, volt főkörmányszéki számviszt, az 1862-ik év végső havaiban megbízott Buda Miklósné által, hogy néhai férje, Buda Miklóstól hátrahagyott és a néhaiak Hunyadmegyébe kebelezett több fekvősegei után járandó végleges urbéri kárpótlásokat árnsítsa el s az azokból bejövőndő pénzösszegeket neki, mint tulajdonos és a kiskoru árvák természetes gyámjának szolgáltatassa kezéhez.

Ezen megbízatás következtében Niegreis Miksa 1863. február havában Bécsbe ment, hol, csakugyan azon hó 21-kén Schuller Sándor nagykereskedő és bankárnak eladta ezen kárpótlási papirokat 19,951 frt 51 kr o. é.

Február 27-kén a Nagy Sándor szállásán, Buda Miklósné és testvére Kertész Györgyné előtt megtette számadását, szóval és idegen tanuk nélkül. Ezen alkalommal a Schuller Sándortól kapott 19,951 frtból visszatartott magának 5000 frtot, azt állítván, hogy a vételár nagyobb nem volt, mint a mennyivel beszámolt. Később a bünvizsgálat folyama alatt azt állítá, hogy ezen 5000 frtot a Buda Miklósné épp ily mennyiségű adóssága visszafizetésére adta Nagy Sándornak, mely állítás valótansága bebizonyulván, Niegreis Miksa ezen összeg erejéig csalásbűntényt követet el.

Csakugyan Niegreis Miksa, 1862. december 12-én (tehát bécsi útja előtt) Buda Miklósné által egy 250 frtos váltót fogadtatott el azon czébből, hogy ha történetesen Bécsben pénzdolgában megszorulna, arra kölcsönt vehessen fel. Hazajutotele után nem sokkal, egy szűrküldetkor fölkereste Budánót, s azon nyilatkozattal, hogy pénzre nem volt szüksége, egy váltót vett elő, azt szétszakgatva a kályhába dobta; a nélkül azonban, hogy a jelenlevőket meggyőzte volna arról, hogy azon váltó azonos avval, melyet az őzeveg 1862. decz. 12-kén fogadott el tőle 250 frt erejéig. Ugyanezen év augusztus 31-kén Buda Miklósnénak egy végzés kézbesített, melyben bizonyos 5250 frtos váltóból fizetetlen maradt 3750 frt. Niegreis Miksa részére az őzevegnek b. középütszai 511. szám alatti házára betáblázás rendeltetett el.

Buda Miklósné ezen váltó létezéséről mitsem tudott, s mivel a 250 frtos váltón kívül Niegreis Miksától soha más el nem fogadott, ellene a törvényszéknél család bűntényért bünvádi jelentést tett, minek következtében a ns Hunyadmegye törvényszékénél beperesített 5250 frtos váltó ezen törvényszék által hivatalosan bekeretett, s a nyomozás rendén kiderült, hogy az hamisított, még pedig a 250 frtos váltólevél változtatott meg úgy, hogy a 250 számjegy elé egy ötös szám a váltó szövegében szintén a „két száz ötven” szavak elébe „öt ezer” iratott sokkal feketébb tintával, és a váltó kelte után később, de a Niegreis keze által.

Nagy Sándor, ki Niegreis Miksával közelebbi érintkezésben volt, szótvetkezett vele, Buda Miklósnénak 5000 frtig történet megrablásában, előleges egyetértés mellett, a tett véghezvitelére segédkezet nyújtott neki, al hitelezőt koholt, hogy a családi szándék rejtve maradjon, első vádlott érdekében a bíróságnál hamisan tanuskodott, miért is csalásbani bűnrészeségben vált bűnössé.

Csakugyan Nagy Sándor a büntenyítő törvényszék előtt tanukép történt első kihallgatása alkál-

mával azt vallá, hogy ő báró Inczédynétől 5000 frtot vett fel kölcsön a Budáné részére, s azt neki át is adta, mit a számadáskor Niegreis Miksa azért fizetett vissza kezéhez, hogy báró Inczédynét elégithesse ki. Ezen vallomását azonban, melyre meg is esküdt, később visszavonta, tagadván, hogy kölcsönzött volna b. Inczédynétől, és tagadván azt is, hogy ezen összeget neki Niegreis Miksa visszafizette volna, állítja, hogy csak a Niegreis rábeszélése folytán tett hamis vallomást.

Ezen vád alapján mindkét vádlott elnök által felszólított a család körülményeinek részletes előadására.

Niegreis határozottan visszautasított minden vádat, s ártatlanságára hivatkozott, úgy az 5000 frt visszatartását, mint a 250 frtos váltó meghamisítását illetőleg. Az ellene harezoló nyomós gyanukok- és ellentéteket azonban megerőtleníteni nem tudta; zavart és önmagával ellenkező vallomásai a már létező gyanukok támogatására szolgáltak. Nagy Sándor magát bárgyúnak tette; s az öt terhelő vádat számalmat ébresztő magaviseletével igyekezett megerőtleníteni, semmire határozott feleletet nem adott.

A közügyész végindítványában alaposan fejté fel mindkét vádlottat terhelő gyanukokat, s kérte a törvényszéket, hogy Niegreiszot 8, Nagy Sándort 5 évi egyszerű börtönrre ítélje.

Erre Egyed Ferencz, Niegreis védője egy hosszab védbeszédet olvasott fel, melyben erős frazisokkal igyekekv hatni a bírakra, míg Pap Elek, Nagy Sándor védője is mindent megkísérlett védenoze mentegetésére.

A törvényszék bírái erre félrevonultak s elnök kijelenté, hogy a tárgyalás befejeztetvén, 25-én fog az ítélet kihirdetettini.

E napon a végvártárgyalási terem ismét megtelt hallgatókkal. Elnök felolvasta az ítéletet, melyben Niegreis Miksára 6 év, Nagy Sándorra pedig 2 hónap börtönbüntetés szabott. Az ítélobírák valának: Bauer János, Fries Albert, Bíró János tanácsosok és Szabó Károly ülnök; a jegyzőkönyvet vezette: tollnok Póler Rudolf.

Utasítás

az Erdélyben felállított külön urbéri bíróságok számára a birtok-szabályozási perek körüli eljárás tárgyában.

(Folytatás.)

III. Fejezet.

A birtokszabályozási előmunkálatokról.
20. §. Mihelyt a birtokszabályozást megennőke a felszerelendő perre nézve a 22. és 23-dik §§-ban kijelölt előmunkálatok teljesítésére egy törvényszéki tagot (ülőköt vagy pótlóülőköt) kiküld.

A kiküldött bíró a törvényszéknél levő segédadatokat és előmunkálatokat, egyezersmind mindazon egyes urbéri kereseteket magához veszi, melyek az 1854. jun. 21-ki legfelsőbb rendelet I—V. fejezetei folytán a törvényszékhez banyujtattak, s egy törvényszéki bites tollnokkal a helyszíne kimegy.

21. §. Azon nappól, a melyen a kiküldött bíró az előmunkálatokat a helyszínen megkezdé, az érdekelt felek a kiküldött bíró által eleve s mindig azon figyelmeztetéssel értesítendők, hogy a hivatalos eljárás elmaradásuk esetében is meg fog történni.

A határnap lehetőleg úgy tűzendő ki, hogy a végzés kiadásától számítva ezen napig tizenötél kevesebb és harmincznál több nap ne essék.

A határnapról leendő kimaradás esetében sem visszahelyezésnek, sem igazolásnak nincs helye.

E kitűzött határnapot a bíró csak egy ízben és csak azon esetben halaszthatja el, ha az a hivatalból eszközözendő nyomozások érdekében szüksegesnek mutatkozik.

22. §. A kitűzött határnapon a netalan már addig megkezdett előmunkálatok, ezen utasítás határozatai szerint tovább folytatandók. (2. §.)

Az esetben, ha az előmunkálatok csak most kezdetnek meg: a kiküldött bíró, ha bites felmérés nem léteznék, mindenekelett a szabályozandó határ, illetőleg a szabályozandó erdő, vagy elkülönítendő legelő pontos felmérése iránt intézkedik.

Az ujlagos felmérés az esetben is elmaradhat: ha a létező felmérés nem hiteles ugyan, de a felek abba, hogy ez a szabályozásnál alapul véssék, mindnyájan beleegyeztek.

A szabályozandó határ felmérésére a mérnököt, a törvényszék jóváhagyásával azon fél fogadja fel, ki a szabályozást kérte; a mérnök bevezetése pedig a bírói kiküldött hatásköréhez tartozik.

Ha a fél a mérnök felfogadásában késedelmeskedik, vagy azt teljesíteni vonakodik: a késedelmeskedő költségére egy alkalmas mérnököt a bírói kiküldött fogad.

Ha a felmérés mérnököt munkája teljesítésében bárki gátolná: az illető járási szolgabíró, a mérnök kérésére, köteles a szükséges karbatalmat azonnal elrendelni.

Azon esetben, midőn a birtokszabályozás csupán a kisebb kiterjedésű közös legelő, vagy erdő elkülönítésében áll, és a szabályozás azon felm-

rés alapján, melyet az érintett közös területekre nézve az adószorozati közegek dülönkint teljesítették, czélszerűen eszközölhet: az ujlagos felmérés a felek közös beleegyezésével elmaradhat.

Ha a szabályozandó határ valamely része, vagy annak hasznóvétele iránt a szomszéd helységgel egyenletlenség forog fenn: a kiküldött bíró annak egyezség útján leendő elintézését még a felmérés előtt megkísérli s egyezersmind a feleket figyelmezteti, hogy a szabályozás megkönnyítése czéljából a szabályozandó birtokokra vonatkozó mindennemű magánjogi peres ügyeket gyorsan befejezni törekedjenek.

23. §. Mig a szabályozandó határ földmérése tart: a kiküldött bíró ugyanazon helységbeli, a volt urbéri viszonyból származott mindazon egyes perekben, melyek a föld majorsági vagy urbéri minőségét tárgyazzák, vagy az 1848. január 1-ig történt foglalásokra vonatkoznak, vagy a megváltatónak nyilvánítt szolgáltatások megváltására irányozvák stb. a tárgyalást a helyszínen megtartja. (20. §.)

A bíró ezen perekben az egyezség létrehozatalát előleg mindig megkísérteni köteles.

Az ilyenmű, hason jogalapból eredő keresetek, a hol csak lehetséges és czélszerű, egy jegyzőkönyvbe összefoglalva tárgyalandók és egy ítéletben oldandók meg.

A tárgyalás befejezte után a kiküldött bíró az összes periratokat az urbéri törvényszékhez eldöntés végett beküldi. (8. §.)

E perek letárgyalását lehetőleg siettetni kell, és hogy a szabályozás folyama fennakadást ne szenvedjen, oda kell törekedni: hogy mielőtt az új szabályozási terv előkészítették, a volt urbéri viszonyból származó mindennemű perlekedések végérvényesen elintéztessenek.

A székelőföldön az egyes perek tárgyalásánál, ha azok a körül forognak, vajjon valamely birtok országos kárpótlás alá eső urbériiséget képez-e vagy sem? az 1868. márczius 11-diki rendeletben érintett jogbiztosok is meghallgatandók.

24. §. Az urbéri bíróságok hatásköréhez tartozó minden perben a tárgyalás az érvényben levő szóbeli eljárás szabályai szerint történni.

A bizonyítási eljárásban a bíró a felek által felhozott bizonyítékokhoz nincs kötve, hanem hivatalból köteles kinyomozni mindazon adatokat, melyek az ügyre nézve jelentőséggel bíró körülmények felderítésére szolgálnak.

E részben a bíró működését csak az egyszerű, czélszerű és alapos vizsgálat által megkívánt tekintetek szabályozzák. (Folytatjuk.)

Videki levelezés.

N-Szeben, nov. 23. — Tisztelt szerkesztő úr! A „K. Közlöny”-nek m. hó 24-diki számában említés van téve a n-szebeni jogakademiáról, oly értelemben, hogy vajmi üdvös lenne, ha ezzel is már egyszer az államgymnasium tánczát járatnák. Mi is azon véleményben vagyunk, hogy a lapok nem hiába hivandják fel e részben is a kormány figyelmét, de vannak itt más intézetek is, melyeket a magas kormány figyelmébe kell ajánlanom, u. m.: az árvaházi és a r. kath. elemi (normalis) iskolákat. Mindkét helyt még mindig néméttől megy a tanítás; noha az árvaháznak 3/4 része szülött magyar gyerekekből áll, mégis a szegény gyermek csak az igazgató különös engedelmevel tanulhat, vagy fel lehet magyarul; itt mégis van, a hogy van, de már az államköltészen fenntartott elemi iskolában, melynek rajzterme felett még most is a „K. K. Normalhaupt-Zeichenschule” feliratú tábla függ, épen semmi javítás sincs. A magyar nyelvet tanítják ugyan, de csak hetenként két órán át és hogy? Ugy, hogy mikor a gyermekek a gymnasiumra feljőnek, még kukkanni sem tudnak magyarul; de hogy is tudnának, mikor a 4-dik osztályban még most is berlini, vagy nem tudom hová való civilizátorok a „Herm. Ztg.” buzgó ujdondásai tanárokodnak. Egy háromszéki székelő ücsöm kezdé meg az idén tudományos pályafutását ezen akademián. Tanítója meghagyá, hogy jövő órára tanulna meg néméttől 100 ig számlálni, eleget rontám nyelvet eins, zvei, drei stb.-vel, de hasztalan, mert sirásra fakadva mondá: oh istenem, hogy tanuljak én meg néméttől számlálni, mikor még magyarul sem tudok. Itt kell minél előbb segíteni, mert kérdézzék csak meg a gymnasiumi tanárokat, hogy mivel kell küzdeniük, különösen most, mikor a gymnasium át van alakítva és minden honpolgárnak a hivatalos nyelvre nagy szüksége van.

r. k. l.

K-Vásárhely, nov. 14. 1868. — Helységünkrol mostanában majd minden lap hozott tudósítást, kivált a határvillongás tárgyát illetőleg, hol valót, hol valótlant.

Ebben a tárgyban pedig a való ez: a mióta városi hatóságunk megbízásából Kec-kés havason épített moldovai őrház megsemmisítették, azóta ezen ügyben semmi további lépés a moldovai kormány részéről nem történt.

Ha történt volna valami, ezen ügyben erőlyes főbírák hetenként küld ki embert a helyszíne, bizonyonyal e hírlapi tudósításnál gyorsabban tudósította volna a felsőbbiséget, de ezen hírlapi cik-

kek nyomán vett társulásgyűlésre is legközelebből hivatalosan nyilatkoztak, hogy ezen ügyben semmi további lépés nem történt.

A sorozás városunkban, mint a vidéken szépen lefolyt, s a hadkötelesek közül ezen évben kevesebb volt azoknak száma, kik elszöktak bűjni, vagy szűkni sorozás előtt.

Városi közgyűlésünk a napokban tartott ülésében elhatározta kérelemmel folyamodni a közlekedési miniszter úrhoz egy Torján át a Bálványos vára és Kénbarlangvölgyén Bükszádon át vagy Mikó Újfalu felé Erdővidéken át megnyitandó országút tárgyában, mely Kézdiszéknek régi óhaját.

Vidékünkben Istennek hála még eddig semmi nyoma nem mutatkozik a marhavésznek. — A napokban lefolyt országosvásárunk elég élénk volt, kivált a ruhaárusok nem panaszkodhattak a rossz vásár felett. A gabona azonban még mindig nagyon olcsó. A kertü vetemények közül a müroknak lehetett vékáját venni 10 kron; és curiosum képpen megjegyzem, hogy a Moldovából hozott káposzta száza 25—30 frt, fejenként 25—30 kron kelt.

Orvostudor Langhi Angeló és neje Höl Anna a napokban tért át a reformált egyház kebelébe gyermekektől, azelőtt római katolikusok voltak.

Vidékünkön a tegnapi nappal a tél megérkezett s fejez szönyegével beborította az egész vidéket.

A Rikán belüli honvédegylet javára ezen hó 21-én bált rendeznek Kézdi-Vásárbelytől. Óhajandó lenne, hogy ezen egylet a fölségelére eddig begyűlt pénzekről már valahára a nyilvánosság előtt tüzetes számadást mutassa fel. Már 1861-ben is az akkor alakult segélyegylethez meg lehetős szép összeg gyűlt volt be közadakozás útján, s a számadás még mindez ideig nem közöltetett.

Ojtozi.

NAPI HIREK.

— Communitásunk tegnapi gyűlésén felolvasatott többi közt a légszuszvilágítás tárgyában kiküldött bizottság jelentése, mely a gázvilágítást városunkban szükségesnek, s már a jövő tavaszon életbeléptetendők tartja. Kötelességévé tétetett a bizottságnak a végből egy tervet nyújtani be. — Ugyanez ülésen határozatott el az, hogy a Kolozs-Monostorról Kolozsvárra szállítandó szesz és palinka kupájáért 25 kr fizetessék védvám gyanánt.

— Az erdélyi viszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslatot a központi-bizottság már két ülésben tárgyalta, nov. 21-én tartá harmadik s remélhetőleg utolsó ülését. A fennforgó vitás pontot az erd. kir. biztos megtagadta képezte.

— A piaci templom környezetének lebontására kinevezett városi bizottság kiegészített a rom. kath. egyház kiküldött biztosaival és pedig: a r. kath. egyház a Streicher-féle házért a templomkörnyezetből átadja a Piger, Schwarz, Miklós, Frátta, Stulbach, Dallos, Rivnyák, Schreithoffer, Bertha, Lengyel, Kurt, Szekernyés, Bartos, Horváth, Varga, Háosék, Reil, Lengyel, Beregszásziné és Schunné által birt birtokot, a harangozó és a két kántor lakát. Ezen egyezmény áttétetik egyrészt jóváhagyás végett a városi képviselőtestülethez, másrészt az egyházi nagy gyűléshez és onnan megerősítés végett erdélyi r. k. püspök Fogarassy Mihály ö mlgához. Ezzel tehát városunk csinosításával összefüggő egyik fontos kérdés megoldása megkezdhetetik. Tetemes része azon épületeknek, melyek városunk ritka szépségű főpiacát eldizszenítik, jövő Szt-Mihály napkor lebontathatnak. A kik eddig kétkeltek, a kicsinyhűtők, már most meggyőződhetnek. És ebben legfőbb érdeme egy embernek van, mondjuk ki habozás nélkül Schütz János hazánkfa ernyedet len buzgalmanak köszönhető e meglepő eredmény, mely már most annál erélyesebben tovább fejleszandó, mert még csak akkor fog a nevezett környezet díszletelése kiténni, ha egy rész le lesz bontva. Hogy a kétségekivül nagy mérvű munka a kívánt végeredmény felé haladhasson s kielégítő módon befegyeshetessék, kíváncsok volna, hogy nemcsak a már meglevő aláírások mielőbb realizáltak, hanem újjak is gyűjtessenek, a minék eszközése végett legcélszerűbb volna, Schütz urat, ez üdvös, de terhes foglalatosságtól egyéb teendőkkel el nem vonni.

— A helybeli jótékony nőegylet ez évi tárlata f. hó 29-én nyílik meg. E tárlat célja a női munkásság sikerült darabjait a közönségnek bemutatni; a varrásból élő nőknek alkalmat nyújtani, hogy ügyességüket megismertessék; végre az egylet jóvedelmének gyarapítása. Tudunkkal e nagy szép és nemes irányu s nagy buzgalommal munkáló egylet eddigelé három tárlatot rendezett, s mindenikben versenyzett önmagával, folytonosan emelven azok érdekességét. A tárlat végével számoss becses nyereményekkel sorajáték is rendeztetik. A tárlat valójában közhasznú és szép célja mellett egész tartama alatt kedves mulatóhelyül is szolgálván, ajánlani sietünk olvasóink becses figyelmébe.

— Az iparos olvasó-egylet f. hó 29-én délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést fog tartani, tárgya: „az új szabályok felolvasása,“ mire az egylet tagjai tisztelettel meghívottak. Az igazgató választmány.

— Előleges figyelmeztetés mindazon t. cz. szülőknek, kik gyermekeiket az u. n. „muzem-utcazi kisdodovába“ szándékoznak beadni. A nevezett kisdodova ünnepélyes megnyitása után (a mi annak idején hírlapok útján is közírré fog tétetni) fogadja helyiségébe az illető kisdedekeket. Fölvétetik pedig „vallás- és nemzetkülönbség“ nélkül minden 2 évet betöltött fi- és leány-gyermek s neveltetik az intézet helyiségében egész 7 éves koráig kizárólag. Az ovodáztatás, illetőleg az ovodai nevelés „ingyen“ történik (vallás- és nemzetkülönbség nélkül) s így kedvező alkalom nyújtatik a legszegényebb sorsu szülőknek is gyermekeiket ovodába küldhetni. Megjegyzendő azonban, a.) hogy beiratási-díjt, mely 50 krajczárban állapított meg, kötelesek a tehetősebb szülők fizetni, mely csekély öszlet csupán némely szükségese ovodai eszközök beszerzésére fordítatik, b.) beiratáskor a gyermek család- (vezeték) és keresztnéve valamint kora is megmondandók. Mentőhímlővel be nem oltottnak bizonyult gyermek az ovodába föl nem vétetik. Az intézet naponként kora reggeltől és ebéd után azonnal elfogadja a kis gyermekeket; legfőlebb reggeli 8 és délutáni 2 órakor az intézetben kell lenniük; a később érkezők is elfogadtatnak ugyan, de a már megkezdett gyakorlatok megszavazásának mellőzése végett azokban egyelőre részt nem vehetnek. Az intézetből soha sem küldetnek haza, hanem délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor délután pedig télen 4, tavasszal és ősszel 5, nyáron 6 órakor, de csak ekkor bocsátatnak haza; ott maradhatnak azonban délig és alkonyatig. Szünnap és szünidő a vasárnapok ünnepek, és az intézet nagyobbbszerű tisztogatása kivételével soha sincs; jelentés vagy igazolás nélkül a kisdedekeket otthon tartóztatni teljességgel nincs helyén. Továbbá: Tiszteletteljesen kérem a t. cz. szülöket — némi történetből szerencsétlenségek kikérülése tekintetéből —, hogy gyermekeiknek az ovodába fel- és onnan hazakísérését közvetlen felügyelet mellett sziveskedjenek eszközölni, mert az intézet falain kívül felelősséget magamra vállalni — a kisdedekért — szinte lehetlenségek közé tartozónak gondolom.

Az intézetből végleg kilépő kisded szülőknek kívánságára, az óvoda főkönyve nyomán, bizonyítvány adathatik ki. Kérem továbbá a t. cz. szülöket, hogy alkalmas órákban az intézetet meglátogatni, itt a nevelési irányval megismerkedni, észrevételeiket, panaszait alólírttal, mint az óvoda vezetőjével, bizalmasan közölni, kisdedekekkel ott-bon az intézeti neveléssel összhangzólag bánni és nekik az intézetben folytatott dolgoikról kérdéseket tenni, az ezekre várható feleleteikben pedig őket az óvodában szemléltetett irányban segélyezni kegyeskedjenek.

Es végre: Hozzátok fordulok minden iránt fogékony keblű Kolozsvár városának szép lelkei, nemes hölgyek, kiktől, a különben is annyiféle igénybe veit jótéteményeitek dacára még oly számos szegény és árva kisded epedő keble vár segélyt: kérlek, nyújtsatok az ily kisded emberkének is bármennyi segélyt vagy valami ruhadarabkát, mert ez által is képesítve lehetnek ama nemes intézetbe járhatni; hátha ezen emberbaráti segély által is egy-egy geniust mentetek meg édes hazánk számára! Bármennyi kegyes adomány a muzemutcazi kisdodova vezérőljéhez küldendő be, ki azt írásbeli nyugtázás mellett, hírlapok útján is becses tudomására juttatandja a t. cz. nagylelkű adakozóknak. Kőrösi Csoma János, okleveles kisdodovó.

— Jelentés a kolozsv. jótékony nőegylet választmányának nov. 13-án tartott üléséről. 1. A ruházati bizottság azon jelentését, hogy választmányi tag b. Józsika Lajosné feles számú férfin ruhadarabot gyűjtött és adott át a bizottságnak a szegények közt leendő kiosztás végett, a választmány örömdetesen vette, s midőn a magokat meg nem nevezett jöltezők iránt a szegények nevében szives köszönetét nyilvánítja, bizalommal hívja fel a tisztelt közönséget, méltóztatnak a választmány azon vállalatában, hogy a sanyaru télben minél több szegénynek adhasson némi ruházatot, az által istápolni, hogy viseltes férfi és női ruhadarabokat adjanak a bizottság rendelkezése alá. Ily nemű kegyes adományok elfogadtatnak másodolnok Kriza Jánosné és bizottsányi tag özv. Vinkler Ferencznénél. 2. A fabeli segedelmzés intézésére kiküldött bizottság jelent: hogy Kis Sándor ur 20 mázsa olaj-pogácsát bocsátott a bizottságy rendelkezése alá a szegények közt felosztásra leendő kiosztás végett. A választmány köszönettel fogadta Kis Sándor ur szives ajándékát. 3. A választmány egy nyomorék leány — a varrásban képezetvén, ennek további képezetése — költségei fedezésére ez ügyet intéző választmányi tag Haller Rezsőné kezébe e célra ujból 15 frtot utalványozott. 4. Tíz szegénynek a tél folytatában havi részletekben kiadandólag 64 frt utalványoztatott. Kovács Antal, titkár.

— Szombaton, f. hó 28-án tehetségsűd és kiténő szorgalmu drámai színészünk E. Kovács Gyula jutalmául adatik: „Hamlet“, Arany János fordítása, s a nemzeti színház legújabb scenirozása szerint itt és a vidéken előszőr. A világ minden közönsége, a mi közönségünk előtt is ez a legnépszerűbb, legkedveltebb minden Schakspere darab között. Főlöleges is talán

emlitenünk mennyivel szebb e tragoedia a magyar lángelme által eszközölt fordításban. Azonban nem állhatjuk meg, hogy ne figyelmeztessük közönségünket különösen a híres — de a színpadról már évek óta lemaradt — sirás jelenetre, az Ophelia sirjából fölhányt koponyát feletti mélyelmű, s szójátékokban gazdag bölcselkedésben Hamletnek nyelvtünk művészeti képessége mintegy diadalát illi. Előnyeivel továbbá az új fordításnak, hogy sok homályos érthetlen mondatok, képek megvilágosodnak, színt nyernek, s így a lelki állapotok hü kifejezőivé válnak; hogy a Hamlet s Horatio közti benső baráti viszony a nézőnek is tudomására jut; s hogy azon jelenet, hol a királyt meggyilkolni akarja Hamlet, mélyebben enged pillantanunk a bölcsész királyfi hit és erkölcs elveibe. S végre, hogy a mit a néző eddig az előadással meg nem érthetett, hogy t. i. miért küldetett Hamlet Angliába, hogyan, s miért tér ez útjából rögtön vissza, s menekül ki egyidőre az élébe vetett esel burkai-ból, mindez az új fordítás és scenirozásban tisztán érthető. A jutalmazandó érdemei sokkal ismeretesebbek, semhogy ajánlásra szorulna. A közönség bő pártolása el nem maradhat.

(O.) A „K. Közlöny“ 1866-ki 77. számában megjelent egy újdonság, a melyet megbizonyíthatólag Pávai Elek a „Közlöny“ akkori újdondásának K. Papp Miklósnak a tollába mondott, s mely szerint Pávai a svájci kormány költségén Santorin szigetére utazik. Ki van emelve, hogy Pávait ezen az úton a svájci Escher, az olasz Gamberini, a francia Dufour és a hollandi van Decken kísérik. Feltűnő, hogy ennek az expedíciónak az illető irodalomban semmi nyoma sem található, s feltűnő az is, hogy van Decken már azért sem mehetett Santorinba, miután ugyanabban az időben Afrika belsejében utazott, az a gyantu keletkezett, hogy a közönségnek feltálatl amaz újdonság semmi alappal sem birt, abból tünik ki legjobban: hogy éppen egy Eschertől jött levélben szóról-szóra az áll: „Die Schweizer Regierung hat Niemanden nach Santorin gesendet und es ist überhaupt bei dem 1866 Ausbruche kein Schweizer dort gewesen.“ *)

— Örömdetes hirt vélünk mondani olvasóinknak, midőn biztos kútfőből tudatjuk, hogy tegnap történt meg az itteni keleti részes marhák lebunkozása. 12 nap óta nincs városunk területén beteg marha, csupán 5 üdülő és a vesztegüdő kiállott. E szerint remélhetjük, hogy városunk 10 nap alatt felszabadul a zár alól.

— Brassóban és S.-Szentgyörgyön földingást éreztek e hó 13-án.

— Volt reichsráthi tag Koronka Antal közlebről azt a r. nézve kissé kellemetlen tréfát követték el, hogy pénzét felverve, minden boros hordóját kicsapolták, s míg észrevette volna, bora az utolsó cseppig elfolyt.

— Rettenetű dolgokat irnak a Mezőség-ről a „Federatione“ ának a „magyar dölly, magyar uralomvágy és magyar önzésről.“ Nincs a szegény tudósító urnak maradása, még hivatalt sem kapott, pedig román; és éppen ezért nem mosolygott rá rangosztogató Fortuna, mert ez a magyar kormány, ez a magyar bizottság mellöz minden érdemet, mellözik a nagyot és dicsőt, ha nem Tuhutumot nevezi ösapjául. — Olyan lelkiismeretes lélekről, minő tudósítóból tündöklök, ugyan hogy ténnek fel az insinualási szándékot; keresztyéni kötelességünknek tartjuk zajongó ambícióit csendesíteni azzal, hogy ha a napi események kis újjában csak ennyire vannak, ha a forban csak ennyire áll, nem erősen nagy csoda, hogy ki nem neveztek államtitkárnak. A „Federatione“-át azonban nem akarjuk bornírtak tekinteni, s méltányossági szempontból megvartuk volna, hogy a magyar kormány általi kinevezésekre rá emlékezzék, s ne feledje el azt sem, mit egyik román lapára éppen Kolozsmegye bizottságáról a legnagyobb elismeréssel írt volt. Ha pedig még fülég nem jutott volna, jussan el az is, hogy kormány és bizottságoknál nem ritkán történt és történik meg az az eset, hogy keresve keresik az alkalmas román. Pedig Fogarassyvidéken és Zarándban aligha történt magyarral szemben ilyesmi. — Román lapok szavazására: „Tegyek szívökre kezeiket uraim!“

— A horvát országgyűlés ezúttal valószínűleg utolsóülési ülésében hálafeliratot szavazván ö Felsőségnek a kiegyezés szentesítéséért, ennek tetteges keresztülvitele céljából megválasztotta a magyar országgyűlésbe küldendő követet s pedig: a felsőházba Inkey és Maljevat; az alsóházba: Horváth, Petrovics, Car, Jankovich, Hervics, Bedekovics Béni, Kraljevic, Kis, Mikeics, Zuvics, Tomasics, Vukovics, Josipovics, Anker, Suhaj, Pejacevics Péter és László, Maller, Fodroczy, Gégel, Balogh, Keresztury, Barabás és Jelacsics. A fumei bizottsághoz választattak: Bedekovics, Suhaj, Zuvics és Pejacevics Péter.

— Az 1869-iki hadibudget rendkívüli kiadásaihoz nevezetes öszeggel szerepelnek az erődítvények és várépítések. Az illető magyarázat ide vonatkozó részéből mint előttünk érdekesebbet kiemeljük, hogy a katonai szakértők szerint a mo-

*) Midőn a „K. Közlöny“ kérdéses újdonsága napvilágot látott, még nem volt e lap a mi szerkesztésünk alatt, mindazáltal a lap tekintélyének megővése céljából az igazság érdekében közreadjuk e helyreigazítást. Szerk.

narchia egész északkeleti része Olmützöl Krakóig s innen Arad-Temesvár-K.-Fejérvárig védtelen, s ez eshetőleg a monarchia biztonságának hátrányára lehet. A kért öszzegek a komáromi vár, a krakkói erődítvények kiépítésére s Galliczia és Felső-Magyarország több pontjain teendő felmérésekre szűkösségek.

— A m. kir. tud. egyetemen nyitandó badászati rendkívüli tanfolyam tervének kidolgozására összehívott vegyes bizottság következő tagokból áll: a vallás és közokt. m. kir. miniszter részéről Mészáros Ferencz osztálytanácsos; a honvédelmi miniszterium részéről Gelich Rihárd, a m. tud. egyetem részéről Nékám S. egyet. r. tanár és a közös hadügyminiszter részéről Ghiczy Béla törzskari alezredes és Kralitz Dénes kapitány. — Ugy hisszük, a bizottság ülését legközelebből megkezd.

— Hosszu sorban közlik a táviratokat az izraelita congressusra országsszerte történt választásokról; új polgártársaink, ugy látszik, meglehetősen beletalálták magukat e jog gyakorlatába, s egy helyen a kisebbségben maradt orthodox párt amugy öi magyar szokás szerint neki ment a jegyzőkönyvnek, szavazatjegyeknek, szétlépett, összehányt mindent és megakadályozta a választást. Legtöbb helyen azonban nyugodtan folyt le a dollog, Pesten pedig az izr. intelligencia dícséretére több órákig tartott szavazás után mind a 20 követ a haladópart soraiból lön megválasztva.

— Megjelent „A ker. kath. család,“ írta Varga Mihály. I. kötet. 310 lap. Győr. Henricke Rezső. 1868.

— Lapnaptár megjelent ifj. Csáthy Károly könyv-, mű- és hangjegy kereskedésében, ára 16 kr. o. é.

Nyílt számadás.

Alsó-Fejérmegye koronázási banderialis bizottsága részéről. Az ezen célra tett önkéntes adakozások következők voltak: gr. Mikes Árpád 20 frt, b. Kemény László 20 frt, b. Kemény István 80 frt, g.-e. érsék ö celja 100 frt, Barcsai Ákos 50 frt, erdélyi r. k. püspök ö exelja 250 frt, Zeyk József 50 frt, Baranyai László 2 frt, nagyenyedi ev. ref. kollegyum 40 frt, N.-Enyed városa 100 frt, kir. kincstár 100 frt, Verespatak községe 100 frt, gy.-fejérvári káptalan 100 frt, Grtün Izrael 100 frt, alvinczi-járás 173 frt 50 kr, topánfalvi 61 frt, balázsfalvi 164 frt, gyulafejérvári 173 forint, marosújvári 48 frt, kis-enyedi 121 frt, alsó-igeni 143 frt, pokafalvi 42 frt 50 kr, szentbenedeki 88 frt 70 kr, felső-magyar-igeni 106 frt, csombordi 130 frt 70 kr, n.-enyedi 90 frt, alsó-zalathnai 27 frt 20 kr, összesen: 2469 frt 40 kr. Ebből a banderium kiállítására elkölletett 1533 frt 65 kr, következőleg fennmaradt elkölletlenül 935 frt 75 kr, 1867-dik július havában tartott értekezleten az ajándékozók megjelent részének többsége abban állapodott meg, hogy ezen fennmaradt öszzegeből a koronázás emlékéül és az abból folyó, ö kir. Felsőségük iránti ragaszkodás és tisztelet jeléül a kir. Felsőségnek díszes arczképei a megyei tanácsközöterem felállítására, valamelyik hazai művészünk által elkészíttessék. E díszesen kiállított képek költségei kerültek összesen 531 frt 99 krba és így még most is fennmaradt további rendelkezésre 403 frt 76 kr. o. é. Miről a tisztelt adakozók azon nyilvánvalóan értesítettek, miszerint a választmányi jegyzőkönyvét, valamint számvitelét alólírttal betekinthetik; egyszersmind felkéretnek a közelebbi megyei bizottsági-gyűlés alkalmával tartandó értekezleten, a még fennmaradt öszzege hova fordítása feletti tanácskozásra megjelenni.

Nagy-Enyed, 1868. okt. 24.

Gyarmathy Soma,
bizotts. tollvivő.

Nemzeti színház.

Nov. 23-án: „Sevillai borbély.“ Az előadás folyékonyágát ma is gátolták Dallfi (Almaviva) torok hangjai, valamint szokásos rekedtsége. Annál nagyobb tetszésben részesült Morzsa (Emma), kit a közönség többször zajosan tapsolt meg, magán dalai különösen szépen valának elénkelye. Odri (Basilio) és Tanner (Figaro) jók voltak.

Nov. 24-én: „Társaságból.“ Megint kitűnően sikerült. A főszereplők önmagokat multák felül. Kár hogy a közönség nagyobb része ismét a lovardába ment.

KÜLFÖLD.

Mint Konstantinápolyból f. hó 14-ről jelentik, alaptalan a bécsi lapok által elterjesztett azon közlés, mintha Macedonia- és Thessaliában nagy ingerültség uralkodnék, s mintha oda katonaság küldetett volna.

Havanna, nov. 20. A fölkölök megverték a kormány csapatait és Portorico-t is bevették volna. Hírszerint az egész helyiséget elfoglalt.

Azon bir, hogy a cubai fölkölés külföldi segélyben fog részesülni, ugy látszik, nem egészen alaptalan volt. Egy Havannából folyó hó 14-ről kelt közlés szerint, több előkelő puerto-princepei polgárok Lersundi főkormányzóknak pénzbeli s egyéb segélyt ajánlottak fel, az amerikai flibusterek ki-

HIRDETÉSEK.

(16) — 26/11 1868. —

(16—*)

Valódi
MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Golyához” címzett gyógyszerár Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miatán tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal ártatlannak, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírást is viselik, s így módon azok külsőjeiről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bator vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszt az ilyen szereknek megkülönböztetése végett, az általam készített Seidlitz-por minden katylájára és minden egyes adag papír-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-iparjeggyemmel van ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért. Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezrenyi hálaírat részletes bizt. nyitványul szolgál, hogy azok régóta dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges fájás, vértörődés, köztvénszerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetében a legjobb eredményt nyújtották, s a legártalmosabb gyógyszeremélt vették ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyomdot használtak, ezeken egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan vissza nyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, közművesek, mű-észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselve, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvártt: **BINDER K.** (ezelőtt Ritter) gyógytárban b.-monostor-utca a városi Redoute során; továbbá **Wolff J., dr. Hintz György** és **Engel J.** gyógytáraiban.

Beszterczén: Szongot György.

Brassóban: Jekelius F.

M.-Vásárhelyt: Jeney Károly és

Bucher M.

Nagy-Károlyban: Schöberl.

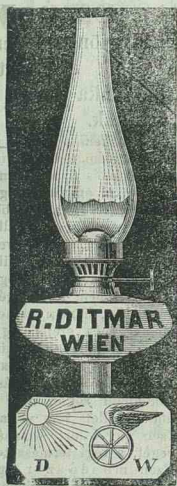
Nagy-Szebenben: Müller gyógyosz.

A fennebbi czekeknl létezik még ezen kívül a

norvégiai „Bergen” városból való

valódi
DORSCH-MÁJHALZSIROLA J
raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é. Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czin-kupakkal elzárt üvegben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsirola faj a dorschhalaknak legmondosabb egybegyjtése és kiválasztása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonott, hanem a bepecsételt üvegekben lévő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirola Európában minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyoszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köztvény és csusz, itült bőrküftés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyoszerész Bécében,
„zum Storch”, Tuchlauben.(258) 26/11 (12—12)
Ditmar R. Bécében

es. kir. orsz. szab. lámpa-gyárnok,

ajánl nagybani és részlet eladásra

petroleum-lámpákat, esillárokat,

ligroine-lámpákat,

moderateur-lámpákat.

A gyár, a mely e nemben bel- és külföldön a legnagyobb, gyártmányainak ismert soliditása által tünteti ki magát. Az ez évi árjegyzék, a mely már megjelent, tetemes árszállítókat mutat, s elve jobb cikkekre csekélyebb árt szabni, mint a minőt bel- és külföldi versenytársak szabni képesek.

(377) (2—*)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiszer Brust-Syrup)

több egészségügyi hatáságok s tisztí főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elnálkásodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, — különösen görcsös köhögés és számarhurutnál; elősegíti a nehéz s megaludt nyálkákiköpést, a gégeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz aszkórköhögést is, s a vérhányást.

Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 ft.

Kapható: Kolozsvártt, Mayer G. A. W., gyáros Breslauban. a Redout során, Bnder K. gyógyoszerésznél belső monostorutca

(402) (2—3)

Kolozsvártt Stein Jánosnál és Hancz

György bizományos által

minden könyvtár és könyvkötőnél megszerezhető:

Herezeg Sándor,

földrajz elemei

és a magyar királyság s az osztrák tartományok

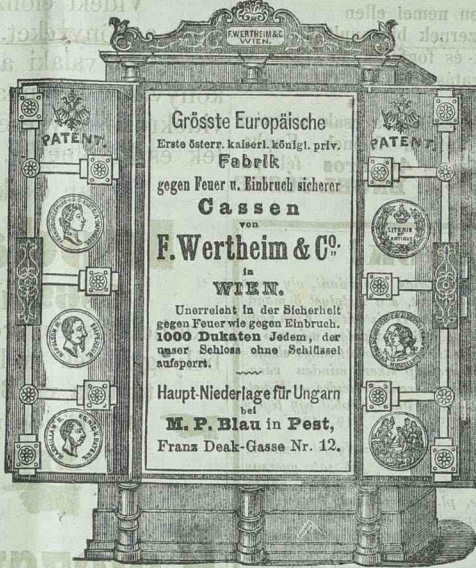
FÖLDRAJZ.

Bővebb tekintettel az erdélyi részre. Az I. II-dik és III-dik osztályú népiskolák számára. Egy toldalékkal az iskolatanítók számára.

ára kemény kötésben 20 kr.

(400)

RAKTAR ERDELYRE NEZVE

Heymann Sigmundnál

Kolozsvártt, főtér 454 szám alatt.

(96) 26/11 (3—*)

Legújabb találmány! Nem kell már arcfesték!

A magas m. k. kormánytól kiz. szabadalmazott

egyedül valódi testbőrszépítő-szer

Pulcherin.

Attala természetesen friss és ép testszép, sőt ha az rég elveszett, előállítatik; egyáltalán azon kitűnő tulajdonsággal van felruházva, hogy a testbőr minden tisztáltságait, valamint sűrűs és halvány arcszín, sőt a redőket s ráncokat is legrövidebb idő alatt eltávolítja, a kor vagy kora bő pusztításai elhanyagolt ápolás vagy arcfestékek használata által sapadt és tekintetlenné vált testbőrnek csakhamar természetes teljességet, tisztaságot, kellemes lágyaságot, bárszony finomságot, ruganyosságot s ifjú frissességet kölcsönöz, végre az így hibátlan tisztára vált arcra, többszöri megnedvesítés után, a leggyengédebb természetes piros színt, milyennel csak a virágzó ifjúság díszelkedhetik, egyhe leheletként idézi elő.

Hatása biztos és meglepő, ellenben használati módja rendkívül egyszerű; csak kiki ezen sajátos egybevétel által létrejött mértékűen fényes hatásáról meggyőződnek, akkor joggal azon kijelentés nyílik, hogy e jeles szer, melyhez nincs hasonló, minden művelt népnél csakhamar nélkülözhetenné válik.

ÁRA: Egy próba-palack, használati utasítással 1 ft — kr.

Egy eredeti-palack használati utasítással 1 ft 70 kr.

Fürdőre való Pulcherin

1 kupás palack 5 ft 50 kr.

Tek. Bayer Gyula úrnak, a gyógyoszerészet magisterének Bécében.

Ezenel tanúsítatik, hogy a Bayer Gyula úr, a gyógyoszerészet magisterétől Bécében, feltalált szabadalm. „Pulcherin” nevű Cosmétique, e helytt vegytani elemzés alá vétetett, és benne semminemű ásványi alkatrész, egyáltalán semmi az egészségre netalan ártalmas anyagok találtatnak.

Kelt Bécében, 1867-iki november 28-dikán.

A es. k. kör-vegytani intézet részéről.

Cs. kir. törvényszéki-vegysz.

Dr. Joh. Flor. Heller s. k.

Kapható: Kolozsvártt a „Szent-háromság” címzett gyógyszerár BINDER K. gyógyoszerésznél belső monostorutczában a városi Redoute során.

(373)

Alólírtak van szerenésje a nagyérdemű t. cz. közönséget értesíteni, miszerint a főtérre a „Tivoli” alatt lévő

esztergályos és hangszer raktárát

fris áruzekekkel dusan ellátván, nála a lehető ősös árban találhatók: finum tajték dobány- és szivar-pipák, valódi borostyánkő szivar-szipkák, borostyánkőves török csibuk szárok, jószagu megyfa pipa és szivar szipka szárok, török és valódi selmezi cserép pipák, s több ezen szakmához tartozó apróságok; nem különben mindennemű réz és fa-fúvó úgy vonó hangszerek, s minden ezek felszerelésére kívántató vonók és búrok a legnagyobb választékban. Továbbá biliárd labdák és tákok. Végre mindezen cikkek kijavítására is vállalkozik.

A nagyérdemű t. cz. közönségnek partfogását jövőre is remélie

Kovács Péter, esztergályos és hangszerkészítő.

(214)

A fogak tisztítása!

A híres

Anatherin-Szájviz,

melynek szabadalma 1865-ben lejárt, s melynek kitűnő jósága felől számos bizonyíték létezik,

40 kron

kapható: Spitzenmüller C. készítőnél, Bécében gyógyoszerész am hohen Markt.

Kolozsvártt: Csapó Sándornál.

(305) 26/11 (11—12)

A tisztelt

HÖLGYVILAG

számára.

BOPPEDE

legújabb őszi és téli

öltönyök

legnagyobb raktára

Bécében

Stadt, Plankengasse, 6 sz.

Csak a legjobb, különösen választott s legújabb kelmékből készítve, mindenkor raktáran találtatnak:

1 Jaques plüshből 12 ft

1 „ „ 9—12 „

1 fin. „ 15—18 „

1 „ Velourból 8—15 „

1 „ legfin. divat- 15—30 „

1 „ kelméből 4—30 „

1 fél-Paletot 12—36 „

1 téli-Paletot 15—48 „

Selyem- és bársony-cikkek

minden árban.

Utazó és eső- köpenyek legnagyobb

raktára.

A legnagyobb figyelem s azonnali eszközlése iránt a megrendeléseknek kezkesedik a cég sok éves fennállása, s minden nem megfelelő tárgy 14 napi időközben becsérletetik.

(366) 26/11 (3—6)

Lot. Krivánek
Wien

Cs. kir. szab. udvari

kalapgyáros.

Raktár: Bécs, Stadt, Dorotheagasse 10 sz.

Gyár: Penzing 53 és 54 sz.

Mindenféle férfi-, női- és gyermek-

kalapok legnagyobb raktára, francia, angol és saját viseletmód szerint. Mind ezen, mind pedig saját készítményekre, a fej

bőségének beküldése mellett, a kalap meg-

rendelések kívánság szerinti alakban, a

legutányosabb gyári áron, postai utánvét

mellett teljesítetnek.

Nem találó kalapok kívánságra leg-

nagyobb készséggel becsérletetnek.

Nagyban senkimen verse-

nyezhetik e gyárral.

(316) 26/11 (12—12)

stock im Eisen

Bécében,

ELSŐ S LEGNAGYOBB

hölgy-divat raktár

2000 hölgy-öltöny 3 ftől fölfelé

3000 őszi paletot 5 „

2000 téli paletot 8 „

1500 „ köpeny 10, 15, 20 ftől

3000 újjas minden színben, 3 1/2 ftől fölfelé

Angol bársony-paletot-ok 15—20 ft.

„ selyem-bársony „ 50—180 „

RUHAKELMÉKBEN

a legújabb.

1 Mohair-ruha 3 1/2 4 1/2 ftől fölfelé

1 fin. lüster- „ 5 6 „

1 angol divatkelme ruha 7—12 ftől

fölfelé

10,000 shawl és kendő 3—25

és 100 ft.

Mustrák ingyen és bérmentesen

Megrendelések pénzbeutadás vagy

utánvét mellett.

GRAF PIUS.

Bécs, Stock im Eisen.

